

नेपाल राष्ट्र बैंक
केन्द्रीय कार्यालय
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

निर्देशन नं. १८/०७८

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था

संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी लगायत सम्बद्ध कसुरसँग सम्बन्धित वित्तीय अपराध निवारण गर्ने सम्बन्धमा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ (यसपछि यस निर्देशनमा “ऐन” भनिएको) र सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०७३ (यसपछि यस निर्देशनमा “नियमावली” भनिएको) मा तोकिएका व्यवस्थाहरूका अतिरिक्त थप व्यवस्थाहरू गर्न जरुरी देखिएको हुँदा सोही ऐनको दफा ७ प. र नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशन जारी गरेको छ । विषय वा प्रसंगले आवश्यक भएकोमा बाहेक ऐन र नियमावलीमा गरिएका व्यवस्थाहरू यस निर्देशनमा उल्लेख गरिएको छैन ।

१. नीति तथा कार्यविधि बनाउनु पर्ने

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ त. को उपदफा (१) बमोजिम लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्नु पर्नेछ । यस्तो नीति तथा कार्यविधि बनाउँदा सोही दफाको उपदफा (२) मा तोकिएका व्यवस्थाहरूका अतिरिक्त आन्तरिक जिम्मेवारी तथा कार्य विभाजन, जोखिम मूल्याङ्कन प्रणालीको आधार तथा पद्धति, जोखिममा आधारित ग्राहक पहिचान, अद्यावधिक तथा अनुगमन पद्धति र अस्वाभाविक तथा शंकास्पद कारोबारको पहिचान पद्धति समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

२. ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्नु पर्ने

(१) लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ क. र सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०७३ को नियम ४ तथा ५ बमोजिम ग्राहकको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्नु पर्नेछ । ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि बनाई ग्राहकको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि हुने सुनिश्चितताका आधारमा विद्युतीय माध्यमबाट समेत खाता खोल्न वा व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापित गर्न सकिनेछ । यस्तो कार्यविधिले विद्युतीय माध्यमबाट प्राप्त गर्न सकिने आवश्यक कागजात तथा विवरणहरूको सूची, सही कागजात तथा विवरणहरू प्राप्त गर्न भरपर्दो विद्युतीय माध्यम र नियमित रूपमा सम्पुष्टि गरिने विधि समेत तय गरेको हुनुपर्नेछ । विद्युतीय माध्यमबाट गरिने कारोबारमा हुनसक्ने जोखिम एवं दुरुपयोगबाट सुरक्षित रहन बैंक वा वित्तीय संस्थाले पर्याप्त उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

(२) लघुवित्त **वित्तीय** संस्थाले आफ्नो कार्यप्रकृति बमोजिमको ग्राहक स्वीकार प्रक्रिया, ग्राहकको परिचय गर्ने प्रक्रिया, ग्राहकको कारोबारको अनुगमन गर्ने प्रक्रिया र जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रक्रिया जस्ता विषयमा केन्द्रित भई आफ्नो ग्राहक पहिचान (Know Your Customers) कार्यविधि तयार गर्नु पर्नेछ । साथै, आफ्नो ग्राहकहरू बीचको कारोबारको अभिलेख (इलेक्ट्रोनिक रेकर्ड समेत) कारोबार समाप्त भएको मितिले ५ वर्षसम्म सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

- (३) कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको कारोवारमा परिवार बाहेक अन्य कुनै व्यक्ति वास्तविक धनीको रूपमा रहेको शंका लागेमा सोको समेत पहिचान गर्नु पर्नेछ ।
 - (४) कुनै पनि खातामा सम्बन्धित खाता सञ्चालक बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिले रु.१ लाख भन्दा बढी रकम नगदै जम्मा गर्न आएमा रकम जम्मा गर्ने व्यक्तिको पहिचान खुल्ने कागजात लिई नगद जम्मा गर्नुको प्रयोजन समेत खुलाउनु पर्नेछ ।
 - (५) ग्राहकको खाता खोल्ने सिलसिलामा सूचक संस्थाले सम्बन्धित ग्राहकमा निहित जोखिमको आधारमा देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरुको ल्याप्चे सहिछाप वा Bio-Metric लिनु पर्नेछ :
 - (क) प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा खातावाला र खाता सञ्चालक व्यक्ति अन्य रहेकोमा निजको समेत । तर, नावालकको हकमा खाता सञ्चालकको मात्र लिन बाधा पर्ने छैन ।
 - (ख) ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा यस निर्देशनको अनुसूची १८.१ मा तोकिएका कागजात तथा विवरणहरु लिनु पर्नेछ । साथै, ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा सम्बन्धित ग्राहकमा निहित जोखिमको आधारमा थप कागजात तथा विवरणहरु लिन आवश्यक देखिएमा सो समेत लिनु पर्नेछ ।
३. सूचीकृत व्यक्ति पहिचान गर्नु पर्ने
- लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को परिच्छेद ६ ख. अन्तर्गतको दफा २९ ड. को उपदफा (३) बमोजिम नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालयले प्रकाशित गर्ने सूची नियमित रूपमा हेर्नु पर्नेछ र सो सूचीमा सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा संगठित संस्था आफ्नो ग्राहक भए/नभएको यकीन गरी आदेशानुसारको कार्य गर्नु पर्नेछ ।
४. उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्नु पर्ने
- (१) सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ (ख) बमोजिम संस्थाले ग्राहक/सदस्यसँग व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापित गर्दा वा कारोवार गर्दा उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्ने संयन्त्र/प्रणालीको विकास गर्नु पर्नेछ । यस क्रममा उच्च पदस्थ व्यक्तिको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्तिको समेत पहिचान गर्नु पर्नेछ ।
 - (२) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्ने प्रक्रियाअन्तर्गत सम्बन्धित व्यक्तिबाट सूचना लिने वा स्वःघोषणा गर्न लगाउने, सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचना एवम् व्यावसायिक रूपमा उपलब्ध हुने तथ्याङ्क लाई लिन सकिने छ ।
 - (३) उच्च पदस्थ व्यक्तिसँग व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापना गर्नु पूर्व संस्थाको माथिल्लो व्यवस्थापकीय तहको स्वीकृति लिएर मात्र गर्नु पर्नेछ ।
५. वास्तविक धनी पहिचान गर्नु पर्ने
- लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ ग. तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०७३ को नियम ६ बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्न संयन्त्रको स्थापना गर्नु पर्नेछ । यसका लागि ग्राहकबाट सूचना लिने वा स्वःघोषणा गर्न लगाउने तथा सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचना एवं सामाजिक सञ्जालमा उपलब्ध सूचनाहरुको विश्लेषण गर्ने र प्रचलित कानून बमोजिम राखिएको अभिलेखबाट सूचना लिने तथा व्यावसायिक रूपमा उपलब्ध तथ्याङ्क (Data Base) लिन सकिने छ ।

६. सरलीकृत ग्राहक पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था
लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ च. तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०७३ को नियम ९ बमोजिम तथा कम जोखिमयुक्त ग्राहकको हकमा सरलीकृत ग्राहक पहिचानको प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सक्नेछ । यसरी सरलीकृत ग्राहक पहिचान तथा सो को सम्पुष्टि गर्दा सरलीकृत प्रकृया, फाराम र विवरण मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।
७. ग्राहक तथा वास्तविक धनी पहिचान अद्यावधिक गर्नु पर्ने
लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ छ. को उपदफा (१) बमोजिम विद्यमान ग्राहक तथा वास्तविक धनीको सम्बन्धमा विवरण राखी आवश्यक परेको बखत जुनसुकै समयमा परीक्षण तथा विश्लेषण गर्न वा नियमनकारी निकायले माग गरेको बखत तोकिए बमोजिमको ढाँचामा उपलब्ध गराउन सक्ने गरी जोखिमको आधारमा संस्थाले निर्धारण गरे अनुसारको समय अन्तरालमा पहिचान अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । यसका लागि संस्थाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीले ग्राहकको बारेमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष, औपचारिक वा अनौपचारिक रुपमा प्राप्त गरेको सूचनाको विश्लेषण गरी ग्राहक पहिचानलाई अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
८. जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा
(१) लघुवित्त संस्थाले ऐनको दफा ७घ. बमोजिम जोखिमको पहिचान, मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।
(२) उपबुँदा नं.(१) बमोजिम पहिचान गरिएको जोखिमलाई उच्च तथा न्यून जोखिममा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ । सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले आवश्यकता अनुसार जोखिमको समीक्षाको आधारमा थप वर्गीकरण गर्न सक्नेछन् ।
(३) संस्थाले AML/CFT सम्बन्धी जोखिमको विश्लेषण अद्यावधिक गरी सोही बमोजिम नीति तथा कार्यविधिमा आवश्यक परिमार्जन गर्नु पर्नेछ ।
साथै, संस्थाले जोखिमको मूल्याङ्कन गरेको र उक्त मूल्याङ्कन जोखिम बमोजिम भए/नभएको यकिन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ ।
(४) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले माथिको बुँदा नं ३ बमोजिमको जोखिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभागमा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पहिलो त्रयमासभित्र अनिवार्य रुपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
(५) सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी व्यवस्था बमोजिमको संस्थागत तथा क्षेत्रगत जोखिम मुल्यांकन सम्बन्धी प्रतिवेदन पहिलो पटकका लागि २०७८ साल असार महिना भित्र सम्पन्न गरी सोको प्रतिवेदन सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
९. विद्युतीय माध्यमबाट सूचना दिनु पर्ने
लघुवित्त संस्थाले नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नुपर्ने सूचना वा विवरण वित्तीय जानकारी इकाईले तोकेको मिति देखि नियमितरुपमा विद्युतीय माध्यमबाट दिनु पर्नेछ । यसका लागि संस्थाको कोर बैकिङ सिस्टम वा अन्य विद्युतीय माध्यममा ग्राहकको विवरण समयमै अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ ।
१०. वायर स्थानान्तरण सम्बन्धी कार्य गर्न सक्ने
लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ ठ. बमोजिम हुने गरी वायर स्थानान्तरण सम्बन्धी कार्य गर्न सक्नेछ । तर आवश्यक विवरणहरु नखुलेको वायर स्थानान्तरण

सम्बन्धी कारोबार शंकास्पद लागेमा त्यस्तो वायर स्थानान्तरणलाई अस्वीकार वा स्थगित गरी तत्काल सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

११. निरन्तर अनुगमन गर्नु पर्ने

लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ भ. बमोजिम ग्राहक तथा कारोबारको निरन्तर अनुगमन (Ongoing Due Diligence) गर्नु पर्नेछ ।

१२. सीमा कारोबार सम्बन्धी व्यवस्था

(१) लघुवित्त संस्थासँग कुनै व्यक्ति वा संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा १० क. बमोजिम देहायको सीमा (Threshold) भन्दा बढी स्वदेशी वा विदेशी मुद्राको कारोबार गरेमा त्यस्तो कारोबारको विवरण कारोबार भएको मितिले १५ दिनभित्र संलग्न अनुसूची १८.१ बमोजिमको ढाँचामा नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय जानकारी इकाईमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र देहायका कारोबारको लागि छुट्टाछुट्टै TTR (Threshold Transaction Reporting) विवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

(क) एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा एउटा खातामा गरिएको रु.१० लाख भन्दा बढीको नगद जम्मा वा खर्च कारोबार,

(ख) एक ग्राहकले एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा रु.१० लाख भन्दा बढीको रकम बराबर नेपालको सीमा वारपार हुने गरी गरेको विद्युतीय वा अन्य स्थानान्तरण,

(ग) एक ग्राहकले एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा गरेको रु.५ लाख भन्दा बढी रकमको नगदमा सटही गरिएको विदेशी मुद्रा कारोबार ।

(नोट:-बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले सीमा कारोबारलाई दुई प्रकार (TTR-Cash and TTR-Cross Border) मा वर्गीकरण गरी सीमा कारोबार प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ । सीमा कारोबार सम्बन्धी अन्य व्यवस्था यस बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np मा रहेको TTR Guideline मा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।)

(२) यस बुँदामा जुनसुकै उल्लेख भए तापनि लघुवित्त संस्थाले संस्थागत रुपमा आफैं वा इजाजतपत्रप्राप्त अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्था वा सरकारी निकायसँग गरेको कारोबार, इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो ग्राहकलाई प्रचलित कानून बमोजिम कर्जा वा सुविधा प्रदान गरेको कारोबार, संस्थाले आफ्ना कर्मचारीलाई दिएको सेवा सुविधा वापतको कारोबारको विवरण नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउन आवश्यक हुने छैन । तर छुट दिइएका यी कारोबारहरुको हकमा शंकास्पद कारोबारको पहिचान गर्न र सो बमोजिमको विवरण तयार गरी वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउन छुट दिइएको मानिने छैन ।

१३. शंकास्पद कारोबार पहिचान गर्नु पर्ने

(१) लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ ढ. को उपदफा (१) मा उल्लेखित खास कारोबारको सम्बन्धमा शंकास्पद कारोबार पहिचान गर्ने प्रणालीको विकास गर्नु पर्नेछ ।

(२) लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ ध. बमोजिमको अवस्थाहरु विद्यमान भएमा शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन संलग्न अनुसूची १९.२ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी ३ दिनभित्र नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ । सो प्रतिवेदन तयार गर्दा वित्तीय जानकारी इकाईले जारी गरेको मापदण्डलाई आधार मान्नु पर्नेछ ।

(नोट:- शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी अन्य व्यवस्था यस बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np मा रहेको STR Guideline मा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।)

- (३) शंकास्पद कारोबारको पहिचान, प्रतिवेदन लगायतका व्यवस्था अवलम्बन गर्दा जोखिमको मूल्याङ्कन, ग्राहक पहिचान, कारोबार र जोखिममा आधारित प्रणालीको आधारमा गर्नु पर्दछ । शंकास्पद कारोबारलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाले प्रारम्भिक विश्लेषण गरी STR-PEP, STR-High, STR-Medium and STR-Low मा वर्गीकरण गरी शंकास्पद कारोबार प्रतिवेदन वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (४) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले ग्राहकद्वारा शंकास्पद कारोबार गर्ने प्रयास र निजको शंकास्पद गतिविधिको समेत पहिचान गर्ने प्रणाली विकास गर्नुपर्नेछ । साथै त्यस्तो शंकास्पद गतिविधि सम्बन्धी प्रतिवेदन (Suspicious Activity Report- SAR) यसै निर्देशनको अनुसूची १९.२ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी ३ दिनभित्र वित्तीय जाकारी इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

१४. सूचनाको गोप्यता कायम गर्नु पर्ने

लघुवित्त संस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४, सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०७३ तथा यस निर्देशन बमोजिम तयार गरिएका प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना तथा जानकारी ग्राहक वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई थाहा दिनु हुँदैन । कसैले ग्राहक वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी उपलब्ध गराएको पाइएमा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३७ बमोजिम बचाऊ हुने अवस्थामा बाहेक अन्य अवस्थामा दफा ४४ क. बमोजिम सजाय हुनेछ ।

१५. आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्था

लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ त. को उपदफा (३) बमोजिम ऐन, सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०७३ र यस निर्देशन बमोजिमको दायित्व निरन्तर रुपमा पूरा गर्न व्यवस्थापन स्तरको कार्यान्वयन अधिकारी नियुक्त गरी निजको नाम, ठेगाना, योग्यता, सम्पर्क नम्बर, इमेल लगायतका विवरण यस बैंकको वित्तीय जानकारी इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । साथै, कार्यान्वयन अधिकारी परिवर्तन भएमा वा निजको कार्य विवरणमा परिवर्तन भएमा सो को समेत जानकारी पठाउनु पर्नेछ । निजले उपरोक्त ऐन तथा नियमावली र यस निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी रुपमा गर्न नीति, कार्यविधि र प्रणाली मस्यौदा तर्जुमा गरी पेश गर्ने, विभाग, पदाधिकारी तथा कर्मचारीबाट ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिम प्राप्त अस्वाभाविक वा शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी सूचना विश्लेषण तथा जाँचबुझ गर्ने तथा कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन भए/नभएको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने Focal Point को रुपमा कार्य गर्नु पर्नेछ ।

१६. अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था

लघुवित्त संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७ द. र सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०७३ को नियम १२ बमोजिम तयार गरिएका विवरण, सूची, जानकारी, प्रतिवेदन, अभिलेख, सूचनाहरू पाँच वर्षसम्म सुरक्षित राख्नु पर्नेछ । साथै, उपरोक्त विवरणहरू आवश्यक परेको बखत तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने गरी विद्युतीय माध्यममा समेत अभिलेख राख्नु पर्नेछ । यसरी राखेको अभिलेख कानूनी कारवाहीको सिलसिलामा प्रमाण स्वरूप प्रयोग गर्न सकिने गरी दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

१७. कारवाही तथा सजाय सम्बन्धी व्यवस्था

- (१) सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४, सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०७३ तथा यस निर्देशनको प्रभावकारी कार्यान्वयन नगर्ने लघुवित्त संस्था र त्यस्तो संस्थाका कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई सोही ऐन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।
- (२) उपबुँदा नं.१ बमोजिम कारवाही गर्दा ऐन, नियमावली तथा निर्देशनको पालना नभएको अवस्था, उल्लंघनको मात्रा र सो बाट पर्न सक्ने प्रणालीगत प्रभाव लगायतका विषयको गाम्भीर्यताका आधारमा यस बैंकले देहाय बमोजिमको कारवाहीहरू गर्न सक्नेछ ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारवाही
१	नीति तथा कार्यविधि नभएमा	(क) पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोधिने । (ख) दोस्रो पटकदेखि रु. १० लाख वा गाम्भीर्यताको आधारमा रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने ।
२	ग्राहक पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन नभएमा	(क) पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोधिने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेश्रो पटकदेखि रु. ५० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
३	जानीबुझी बेनामी वा काल्पनिक नाममा कारोबार गरेको पाइएमा	(क) रु. ५० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
४	ऐनको परिच्छेद ६ख को व्यवस्था पालना भएको नपाइएमा	(क) पहिलो पटकका लागि रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. ५० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेश्रो पटकदेखि रु. २ करोड वा गाम्भीर्यता अनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने । (घ) पटक पटक प्रणालीगत समस्या भएमा कारोबार वा व्यवसायमा आंशिक वा पूर्ण रोक लगाउने वा इजाजतपत्र निलम्बन वा खारेज गर्ने सम्मको कारवाही गर्ने ।
५	उच्चपदस्थ व्यक्तिको पहिचान हुने प्रणालीको व्यवस्था नभएमा	(क) पहिलो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेश्रो पटकदेखि रु. १ करोड वा गाम्भीर्यता अनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने ।
६	वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने, वृहत ग्राहक पहिचान गर्ने तथा ग्राहक पहिचान अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था नभएमा	(क) पहिलो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेश्रो पटकदेखि रु. १ करोड वा गाम्भीर्यता अनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने ।
७	सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी समितिले तोकेको बमोजिम कार्य गरेको नपाइएमा	(क) रु. १० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
८	वायर ट्रान्सफर र रेमिटान्स गर्दा ग्राहकको पहिचान हुन नसकेमा	(क) रु. १० लाख वा कारोबार रकम जुन बढी हुन्छ सो बराबर वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
९	वायर ट्रान्सफर र रेमिटान्स गर्दा	(क) रु. २० लाख वा कारोबार रकम जुन बढी हुन्छ सो बराबर

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारवाही
	वास्तविक धनीको पहिचान हुन नसकेमा	वा गाम्भीर्यता अनुसार थप ।
१०	यस निर्देशन बमोजिम AML/CFT का विधि (Measures) लाई रुजु/यकिन नगरी करेस्पण्डेन्ट बैकिङ्ग सम्बन्धी कारोवार गरेमा	(क) रु. १० लाख वा कारोवार रकम जुन बढी हुन्छ सो बराबर वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
११	निरन्तर अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था नभएमा	(क) पहिलो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ख) दोस्रो पटकदेखि रु. २० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
१२	सीमा कारोवारको विवरण वित्तीय जानकारी इकाईमा तोकिएको समयमा पेश नगरेमा	(क) पहिलो पटकका लागि रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. ५० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेस्रो पटकदेखि रु. १ करोड वा गाम्भीर्यता अनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने ।
१३	शंकास्पद कारोवारको पहिचान गर्ने संयन्त्र/प्रणाली नभएमा तथा शंकास्पद कारोवार प्रतिवेदन तोकिएको ढाँचा र समयमा पेश नगरेमा	(क) पहिलो पटकका लागि रु. २० लाख जरिवाना गर्ने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. ५० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेस्रो पटकदेखि रु. १ करोड वा गाम्भीर्यता अनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिवाना गर्ने ।
१४	कार्यान्वयन अधिकारीको व्यवस्था नगरेमा	(क) रु. २० लाख जरिवाना गर्ने ।
१५	सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण सम्बन्धी समितिले पेश गर्नुपर्ने प्रतिवेदन समयमा पेश नगरेमा तथा संचालक समितिले गर्नुपर्ने समीक्षा नगरेमा	(क) पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोधिने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेस्रो पटकदेखि रु. ५० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
१६	संस्थागत तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि नगरेमा	(क) पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोधिने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेस्रो पटकदेखि रु. २० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।
१७	तोकिएका विवरणहरुको अभिलेख नराखिएमा वा तोकिएको समयसम्म सुरक्षित नराखिएमा	(क) पहिलो पटकका लागि स्पष्टीकरण सोधिने । (ख) दोस्रो पटकका लागि रु. १० लाख जरिवाना गर्ने । (ग) तेस्रो पटकदेखि रु. २० लाख वा गाम्भीर्यता अनुसार थप जरिवाना गर्ने ।

१८. खारेजी र वचाऊ :

(१) यस बैंकबाट यसअघि जारी गरिएका देहायका निर्देशनहरु खारेज गरिएको छ :-

यस बैंकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७७ को निर्देशन नं. १८/०७७ मा भएको सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्था तथा सो पश्चात् मिति २०७८ मंसिर ०७ गतेसम्म जारी भएका यसै विषयसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण परिपत्रहरु ।

(२) उपबुँदा (१) बमोजिम खारेज गरिएका निर्देशन तथा परिपत्र बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै निर्देशन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

Name of MFI:

Address:

Threshold Transaction Report (TTR)

S. No.	Name	Address of the person holding account (including legal)	Branch	Date of Transaction	Nature of Transaction	Account Type	Account No.	Amount Involved	Source of Fund/Purpose	Remarks

Suspicious Transaction Report (STR)

A. Reporting Institution :

1. Name of the Institution/Branch:

B. Details of Customer :

1. a. Name of the Main account holder/s/customer:

b. Suspected beneficial owner:

2. a. Permanent Address:

b. Present Address:

3. Profession (As per KYC):

4. Nationality:

5. Other account(s) number (if any):

6. Other business (if nay):

7. a. Citizen No./PP No./ other ID No./Regd.No.

b. Issue Date and Place

c. Issuing Agency/Authority

8. a. Father' Name

b. Mother's Name

c. Spouse Name

d. Grand Father

e. Chairman/MD/Proprietor

9. Date of birth (Natural Person)/

Date of establishment(Legal Person):

C. Details of Customer Account:

1. Account Number

2. Nature of the account

(Current/savings/loan/other, pls. specify)

3. Nature of Ownership: (Individual/proprietorship
/Partnership/company/other, pls. specify)

4. Names of Prop./Directors/ Partners etc.

5. Date of A/C opening

6 Other account(s) number (Related Parties):

1.
2.
3.

D. Transaction

a. Transaction Details (Accountwise)

Account No.	Year	Total Trans. No.	Total Dr. Amount	Total Trans. No.	Total Cr. Amount	Closing Balance
Total upto now						

Please fill the transaction from opening to present date, Total of Dr. & Cr. (No. & Amount) exclude returned cheques/reverse entries/any other correcting items.

b. Details of Loan and any other business and transactions with BFI

C. Reasons for considering the transaction(s) as unusual/suspicious?

- Summary of suspicious activities
- Analysis or Examination
- Possible Linkage

D. Suspicious Activity Information/Typology:

Summarize characterization of suspicious activity/please specify the typologies (As per Act and FAFG Guideline):

- a. ☐ Corruption/Gratuity e. ☐ False statement h. ☐ Structuring
- b. ☐ Cheque fraud f. ☐ debit/credit or other card fraud i. ☐ Mysterious Disappearance/behavior
- c. ☐ Tax evasion g. ☐ Identity Theft j. ☐ Counterfeit instrument
- d. ☐ Loan fraud h. ☐ Terrorist Financing k. ☐ Misuse of Position or Self

Others (Please Specify):

E. Has the Bank/FI taken any action in this context? Give details.

Signature (Compliance Officer or Authorized Officer) :

Name :

Designation:

Phone :

Email:

Date:

Fax: